

HÄRDARE 008 7640

Datum 4.4.2008

Tidigare datum 8.8.2006

1. NAMNET PÅ ÄMNET/BEREDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

- 1.1 Produktnamn**
1.1.1 Handelsnamn
 HÄRDARE 008 7640
- 1.1.2 Produktkod**
 008 7640
- 1.2 Användning av Substansen/Beredningen**
1.2.1 Användningsområde
 Målningsarbete.
 Produktbenämning: Polyuretan hårdare
- 1.3 Namnet på Bolaget/Företaget**
1.3.1 Leverantör
 Tikkurila Coatings AB
- 1.3.2 Kontaktuppgifter**
Postnummer och postkontor SE-12086 STOCKHOLM
 SVERIGE
Telefon 08 598 916 00
Telefax 08 598 916 90
- 1.3.3 Tillverkare / försäljning i Finland**
 Tikkurila Oy
 PB 53
 FI-01301 VANDA
 FINLAND
 Telefon: +358 9 857 71
 Telefax: +358 9 8577 6936
- 1.3.4 Ansvarig för säkerhetsdatabladet**
 Tikkurila Oy, Produktsäkerhetstjänst, e-mail: productsafety@tikkurila.com
- 1.4 Nödtelefonnummer**
1.4.1 Telefonnummer, namn och adress
 Giftinformationscentralen Sverige tel: 112, Finland tel: (09) 471 977
 Tikkurila Coatings AB tel: +46 8 598 916 00

2. FARLIGA EGENSKAPER

Brandfarligt
 Irriterande, Xi

Kan ge allergi vid hudkontakt. Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad. Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
 Mer detaljerade varningsetikettuppgifter finns angivna i punkt 15.1.

3. SAMMANSÄTTNING/ÄMNEAS KLASSIFICERING

3.1	Farliga komponenter		3.1.2	3.1.3	3.1.4
3.1.1	CAS-nummer	EINECS	Ämnesnamn	Koncentration	Klassificering
	123-86-4	204-658-1	Butylacetat	25 - 50 %	-; R10-66-67
	28182-81-2	500-060-2	Alifatisk polyisocyanatbindemedel	50 - 75 %	Xi; R43
	822-06-0	212-485-8	Hexametylen-1,6-diisocyanat (HDI)	< 0,5 %	T; R23-36/37/38-42/43
	64742-95-6	265-199-0	Solventnafta, lätt aromatisk	1 - 2,5 %	Xn, N; R10-37-65-66-67-51/53
	64742-94-5	265-198-5	Solventnafta, tung aromatisk	1 - 2,5 %	Xn, N; R65-66-67-51/53
	108-65-6	203-603-9	2-Metoxi-1-metyletylacetat	1 - 2,5 %	Xi; R10-36

HÄRDARE 008 7640

Datum 4.4.2008

Tidigare datum 8.8.2006

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN**4.1 Övrig information**

Vid minsta osäkerhet eller om besvär kvarstår, kontakta läkare. Ge aldrig en medvetslös person något att dricka eller förtära.

4.2 Inandning

Sörj för frisk luft värme och vila. Vid oregelbunden andning eller medvetslöshet ge andningshjälp. Ge ingen vätska eller något att förtära. Vid medvetslöshet, placera personen i liggande framstupa sidoläge. Kontakta läkare eller till sjukhus.

4.3 Hudkontakt

Tag av nedstänkta kläder. Tvätta huden noggrant med tvål och vatten eller använd lämpligt hudrengöringsmedel. Använd inte organiska lösningsmedel. Alla delar av kroppen skall rengöras efter kontakt.

4.4 Stänk i ögon

Skölj med mycket vatten i minst 10 minuter, håll ögonlocken brett isär och kontakta läkare.

4.5 Förtäring

Omedelbart till läkare, sjukhus om mer än en obetydlig mängd svalts. Vila. Framkalla ej kräkning.

5. BRANDBEKÄMPNINGÅTGÄRDER**5.1 Lämpliga brandsläckningsmedel**

Kolsyra, pulver eller skum.

5.2 Brandsläckningsmedel som av säkerhetsskäl inte får användas

Använd inte vattenstråle som kan sprida branden.

5.3 Särskilda risker

Brand kan ge upphov till tjock kompakt rök. Exponering för sönderfallsprodukter kan vara hälsofarligt. Lämplig andningsapparat kan behövas. Behållare i närheten av brand bör flyttas eller kylas med vatten. Låt inte spill från brandsläckningsarbetet rinna ut i avloppet.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP**6.1 Personliga försiktighetsåtgärder**

Håll åtskilt från antändningskällor och ventilerade området. Undvik inandning av ångor. Beakta nedanstående skyddsåtgärder listade under punkt 7 och 8. Undvik kontakt med huden.

6.2 Försiktighetsåtgärder beträffande miljön

Förhindra utsläpp i avlopp.

6.3 Åtgärder vid omhändertagande av spill

Valla in med sand, jord eller liknande och samla upp i lämplig behållare som är godkänd för ändamålet. Rengör omedelbart området med lämpligt saneringsmedel. Rester kan oskadliggöras med t.ex. en blandning av: vatten, etanol eller isopropanol, koncentrerad (0,880) ammoniak lösning (45:50:5). Observera att blandningen är brandfarlig. Ett icke brandfarligt alternativ är natriumkarbonat och vatten (5:95). Håll lösningen över resterna och samla upp i en icke förslutbar behållare. Låt stå några dagar och lämnas därefter för destruktion enligt lokala bestämmelser (se under punkt 13). Vid större spill kontakta Räddningskåren.

7. HANTERING OCH LAGRING**7.1 Hantering**

HÄRDARE 008 7640

Datum 4.4.2008

Tidigare datum 8.8.2006

Personer med astma, allergier, kroniska eller återkommande luftvägsbesvär bör inte arbeta med någon process där denna produkt används. Ångorna är tyngre än luft och kan spridas längs golven. Ångorna kan bilda explosiva blandningar med luft. Förhindra bildning av brandfarliga och explosiva koncentrationer av ångor i luften och undvik ångkoncentrationer högre än hygieniska gränsvärdena. Produkten får inte användas i närheten av öppen eld eller andra antändningskällor. Använd explosionsskyddad elutrustning. Produkten kan laddas upp elektrostarkt. Jorda alltid vid överföring från en behållare till en annan. Förvara väl tillslutet och åtskilt från hetta och öppen eld. Använd inte verktyg som kan ge upphov till gnistbildning. Håll behållaren stängd. Vidta försiktighetsåtgärder för att minimera exponeringen för fukt och vatten: koldioxid som bildas i slutna behållare kan ge upphov till övertryck. Iaktta försiktighet när delvis använda behållare ska öppnas. Undvik kontakt med ögon och hud. Undvik inandning av ångor och sprutdimma. Rökning och förtäring förbjudet vid hantering. Personlig skyddsutrustning se under punkt 8. Använd aldrig tryckluft vid tömning av behållare. Behållaren är inte ett tryckkärl. Förvara alltid materialet i samma typ av behållare som originalet. Tillse att gällande arbetsmiljöregler följs.

7.2 Lagring

Lagras i enlighet med gällande bestämmelser för brandfarliga varor. Observera instruktionerna på etiketten. Förvaras vid en temperatur under 30°C på en torr och väl ventilerad plats åtskilt från hetta och öppen eld. Hålles åtskilt från antändningskällor. Hålles åtskilt från oxiderande ämnen, starkt alkaliska ämnen, starka syror, aminer, alkoholer och vatten. Rökning förbjuden. Förhindra otillåtet tillträde. Öppnad behållare skall återförslutas och förvaras i upprätt läge för att förhindra läckage.

8. PERSONLIGA SKYDDSÅTGÄRDER / BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN**8.1 Exponeringsgränsvärden****8.1.1 Hygieniska gränsvärden**

Butylacetat (HTP)	150 ppm (8 h)
Butylacetat (HGV)	100 ppm (8 h)
Hexametylen-1,6-diisocyanat (HTP)	0,035 mg/m ³ (15 min)
Hexametylen-1,6-diisocyanat (HGV)	0,002 ppm (8 h)
Solventnafta, lätt aromatisk (HTP)	100 mg/m ³ (8 h)
Solventnafta, tung aromatisk (HTP)	100 mg/m ³ (8 h)
2-Metoxi-1-metyletylacetat (HTP)	50 ppm (8 h)
2-Metoxi-1-metyletylacetat (HGV)	50 ppm (8 h)

8.1.2 Information om gränsvärden

HTP = Hygieniska gränsvärden i Finland 2007
HGV = Hygieniska gränsvärden i Sverige / AFS 2005:17

8.2 Begränsning av exponeringen**8.2.1 Begränsning av exponeringen på arbetsplatsen**

Personer med astma, allergier, kroniska eller återkommande luftvägsbesvär bör inte arbeta med någon process där denna produkt används. Sörj för god ventilation. Om möjligt bör detta uppnås genom punktsug och god frånluftsventilation. Friskluftsmask måste användas vid sprutning även om ventilationen är god. Vid annan hantering, om ventilationen inte är tillräcklig för att hålla koncentrationer av partiklar och lösningsmedelsångor under det hygieniska gränsvärdet, skall lämpligt andningsskydd användas.

8.2.1.1 Andningsskydd

Vid sprutning ska friskluftsmask användas. Vid annan hantering än sprutning i väl ventilerade områden kan friskluftsmask ersättas med skyddsmask med ett kombinationsfilter bestående av gasfilter och partikelfilter.

8.2.1.2 Skyddshandskar

Använd alltid kemikaliebeständiga skyddshandskar (e.g. nitrilgummi). Bomullsvantar rekommenderas som underhandskar.

8.2.1.3 Ögonskydd

Vid risk för stänk använd skyddsglasögon.

HÄRDARE 008 7640

Datum 4.4.2008

Tidigare datum 8.8.2006

8.2.1.4 Skyddskläder

Skyddskläder skall alltid användas. Alla delar av huden skall rengöras efter kontakt. Vid sprutning av produkten rekommenderas användning av överdragsdräkt.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER**9.1 Allmän information (utseende, lukt)**

Viskos vätska, stark lukt

9.2 Viktig Hälsosäkerhets- och Miljöinformation

9.2.2 Kokpunkt/kokpunktsområde 124-127 °C *)

9.2.3 Flampunkt 23 °C *)

9.2.5 Explosionsegenskaper

9.2.5.1 Nedre explosionsgräns 1,4 vol-% *)

9.2.5.2 Övre explosionsgräns 8,0 vol-% *)

9.2.7 Ångtryck 1,2 kPa (20 °C) *)

9.2.8 Relativ densitet 1,06

9.2.9 Löslighet

9.2.9.1 Vattenlöslighet Olösligt

9.3 Ytterligare information

Rel. avdunstningstal (BuAc=1) : 1,0 *)

*) = Butylacetat

10. STABILITET OCH REAKTIVITET**10.1 Förhållanden som skall undvikas**

Stabil under rekommenderade förvarings- och hanteringsförhållanden. Ångorna kan bilda explosiva blandningar med luft.

10.2 Material som skall undvikas

Hålles åtskilt från oxiderande ämnen, starkt alkaliska ämnen, starka syror, aminer, alkoholer och vatten. Okontrollerade exoterma (värmeutvecklande) reaktioner sker med aminer och alkoholer. Produkten reagerar långsamt med vatten och bildar koldioxid. I slutna behållare kan ett övertryck bildas som kan deformera behållaren och i värsta fall leda till att den spricker.

10.3 Farliga sönderdelningsprodukter

Vid exponering för höga temperaturer kan hälsofarliga sönderdelningsprodukter bildas som kolmonoxid, koldioxid, rök, nitroxa gaser, vätecyanid och monomerer av isocyanater.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION**11.1 Akut toxicitet**

Se punkt 11.5.

11.2 Primär irritation

Se punkt 11.5.

11.3 Sensibilisering

Kan ge allergi vid inandning och hudkontakt. Baserat på egenskaper för isocyanatföreningar och beaktandet av toxikologiska data för liknande produkter, kan denna produkt orsaka akut irritation och/eller överkänslighet i luftvägarna med astmaliknande besvär som t.ex. väsande andning och tryck över bröstet. Sensibiliserande personer kan uppvisa astmatiska symptom redan vid koncentrationer långt under det hygieniska gränsvärdet. Upprepad exponering kan leda till permanent nedsatt andningsförmåga.

11.5 Erfarenhet människa

HÄRDARE 008 7640

Datum 4.4.2008

Tidigare datum 8.8.2006

11.5.1 Inandning: Exponering av lösningsmedelsångor i halter som överstiger de hygieniska gränsvärdena kan ge upphov till skadliga effekter som slemhinneirritation och irritation på andningsorganen och skadliga effekter på njurar, lever och centrala nervsystemet. Symptomen kan inkludera huvudvärk, yrsel, trötthet, muskelsvaghet, dåsighet och i extremfallet medvetlöshet.

11.5.2 Hudkontakt: Upprepad eller långvarig kontakt med produkten kan avfetta huden och ge upphov till kontakteksem. Produkten absorberas även genom huden. Kan ge irritation och övergående skada vid stänk i ögonen.

11.5.3 Övriga effekter: Förtäring kan ge kräkningar, magsmärter och i övrigt samma symptom som vid inandning av ångor.

12. EKOTOXIKOLOGISK INFORMATION**12.1 Ekotoxicitet****12.1.1 Akvatisk toxicitet**

Solventnafta, lätt aromatisk: LC50 = 1-10 mg/l, fisk, crustacean, algae (uppskattning); giftigt

Solventnafta, tung aromatisk: LL50 = 18 mg/l, rainbow trout, 96 h; skadligt

12.3 Persistens och nedbrytbarhet**12.3.1 Bionedbrytning**

Solventnafta, lätt aromatisk: 78 %, 28 d

Solventnafta, tung aromatisk: 58 %, 28 d

12.4 Bioackumuleringsförmåga

Solventnafta, lätt aromatisk: oktanol/vatten fördelnings koefficient log Pow = 3,7-4,5 (uppskattning)

Solventnafta, tung aromatisk: oktanol/vatten fördelnings koefficient log Kow = 3,3-4,9

12.6 Andra skadliga effekter

Ekotoxikologiska uppgifter finns ej tillgängliga på produkten som sådan. Förhindra utsläpp i avlopp.

13. AVFALLSHANTERING

13.1 Produkt som skall förstöras: Förhindra utsläpp i avlopp. Lämna för omhändertagande eller destruktion enligt lokala bestämmelser. Flytande rester av produkten klassas som farligt avfall med EWC kod 08 01 11. Spill, rester, kasserade handskar och skyddskläder samt emballage samlas i särskild behållare märkt HÄLSOFARLIGT AVFALL.

13.2 Förpackningsavfall: Tömningsanvisning för plåtfat: Om fatet skall lämnas till materialåtervinning måste det tömmas omsorgsfullt. Tömningen skall ske vid en temperatur >15 °C. Lock- och sprundfat töms genom att fatet vänds upp och ned. Sprundfat ställs något lutande (ca 10 grader) med sprundet (öppningen) i lägsta position. Låt de sista produktresterna rinna ur tills fatet är droppfritt. Produkten fordrar urskrapning och/eller tvättning. Val av metod bör ske i samråd med leverantören. Vid urskrapning och tvättning skall hänsyn tas till övrig information i detta varuinformationsblad. Sprundfat, som innehåller brandfarlig produkt, får på grund av explosionsrisken ej skäras upp om fatet ej först ventilerats omsorgsfullt.

14. TRANSPORTINFORMATION

14.1	UN-nr	1263
14.2	Förpackningsgrupp	III
14.3	Landtransport	
14.3.1	ADR/RID-klass	3
14.3.3	Benämning av godset	färgrelaterat material
14.4	Sjötransport	
14.4.1	IMDG-klass	3
14.4.2	Proper shipping name	paint related material
14.4.3	Övrig information	EmS: F-E,S-E

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

HÄRDARE 008 7640

Datum 4.4.2008

Tidigare datum 8.8.2006

- 15.1 Information på varningsetiketten**
- 15.1.1 Bokstavskod för varningssymbolen och indikationer på beredningens fara**
Xi Irriterande
- 15.1.2 Ingrediensernas namn angivna på varningsetiketten**
Butylacetat
Alifatisk polyisocyanatbindemedel
- 15.1.3 R-fras(er)**
R10 Brandfarligt.
R43 Kan ge allergi vid hudkontakt.
R67 Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.
R52/53 Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
- 15.1.4 S-fras(er)**
S23 Undvik inandning av ånga/sprutdimma.
S24 Undvik kontakt med huden.
S29 Töm ej i avloppet.
S36/37 Använd lämpliga skyddskläder och skyddshandskar.
S38 Använd lämpligt andningskydd vid otillräcklig ventilation.
- 15.1.5 Särskilda regler för vissa beredningar**
Innehåller isocyanater. Se information från tillverkaren.
- 15.2 Information om nationella regler:**
Brandklass enligt Statens räddningsverks föreskrifter i Sverige: 2a
I Sverige bör man vid hantering av produkten följa Arbetsmiljöverkets författningssamling om hårdplaster AFS 2005:18.

16. ÖVRIG INFORMATION

- 16.1 Fullständig lydelse av R-fraser som finns under punkt 2 och 3**
R10 Brandfarligt.
R43 Kan ge allergi vid hudkontakt.
R67 Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.
R52/53 Skadligt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
R23 Giftigt vid inandning.
R36 Irriterar ögonen.
R36/37/38 Irriterar ögonen, andningsorganen och huden.
R37 Irriterar andningsorganen.
R42/43 Kan ge allergi vid inandning och hudkontakt.
R51/53 Giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.
R65 Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.
R66 Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.
- 16.4 Ytterligare information**
-
- Underskrift** d2/mhj